

Aan de Minister van Economische Zaken

Directoraat-generaal
Economie en Digitalisering
Directie Digitale Economie

Auteur

nota

Kamerbrief Zeekabels en digitale infrastructuur CN

TER BESLISSING

TER BESLISSING

Datum

29 augustus 2025

Kenmerk

DGED-DE / 100938106

Parafenroute

Kopie aan

MT DE

Bijlage(n)

1. Kamerbrief
2. Bijlage 3: Onderzoek ACM

Aanleiding

Met de bijgevoegde brief informeert u de Kamer over de uitvoering van drie moties van Kathmann c.s. (GL-PvdA)¹ over zowel Europees als Caribisch Nederland en voldoet u aan een toezegging over digitale connectiviteit in Caribisch Nederland.² Deze waren oorspronkelijk toegezegd om voor het zomerreces aan de Tweede Kamer te sturen.

Het Programma Bescherming Noordzee Infrastructuur (PBNI) ziet toe op de veiligheid van infrastructuur in de Noordzee waaronder ook datazeekabels. De in deze brief behandelde moties gaan over de aanlanding van nieuwe zeekabels, wat bijdraagt aan de weerbaarheid maar geen onderdeel is van PBNI.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met bijgevoegde Kamerbrief.

Kernpunten

- In de afgelopen periode zijn er diverse debatten gevoerd over digitale infrastructuur, waarin de Kamer meerdere moties heeft aangenomen over zeekabels en uw voorganger een toezegging heeft gedaan. Met deze brief worden deze moties, evenals de toezegging, afgedaan.
- Zeekabels zijn van belang voor het versterken van ons digitaal vestigingsklimaat, het borgen van onze positie als digitaal knooppunt en het behouden van zowel een hoogwaardige digitale infrastructuur als onze digitale open strategische autonomie. Daarom zet EZ zich actief in om het aanlanden van nieuwe zeekabels te faciliteren.
- Echter is er bij de voorjaarsnota geen budget beschikbaar gekomen voor het aantrekken van nieuwe zeekabels. Hoewel investeringen in digitale infrastructuur in principe aan de markt overgelaten worden, zijn er goede redenen voor aanvullende publieke financiering omdat investeringen vanuit de markt onvoldoende tot stand komen. Dit komt onder andere doordat

¹ Moties [26643, nr. 1192](#), [26643, nr. 1267](#), [26643, nr. 1266](#)

² Toezegging [TZ202501-007](#)

Nederland een lastige locatie is om zeekabels aan te leggen, er tegenwoordig geen Nederlandse bedrijven maar vooral Big Tech bedrijven actief zijn in het aanleggen van zeekabels en andere landen zeer actief de aanleg van zeekabels (financieel) stimuleren. In de eerste bijlage van deze brief vindt u het door de Kamer verzochte overzicht van de mogelijke financieringsinstrumenten, mocht een toekomstig politiek besluit alsnog budget beschikbaar maken.

- De digitale infrastructuur in Caribisch Nederland is sinds 2010 weliswaar verbeterd, maar er blijven uitdagingen op het gebied van betaalbaarheid en kwaliteit van telecomdiensten voor burgers en bedrijven, waaronder hoge eindgebruikerstarieven. Om de kosten voor datatransport voor Bonaire te verlagen en route diversiteit te verbeteren, zal er een zeekabel aangelegd worden tussen Aruba en Bonaire.

Toelichting

Belang aanlanding nieuwe zeekabels

- Nederland heeft op dit moment een sterke positie als digitaal knooppunt en is één van de vijf grote digitale hubs in Europa. Digitale hubs hebben een op zichzelf versterkend effect en trekken bedrijvigheid aan.
- De digitale infrastructuur is een ecosysteem van aansluitnetwerken, zeekabels, datacenters en internetknooppunten, dat functioneert als een vliegwiel voor digitale hubs: hoe aantrekkelijker de digitale infrastructuur, hoe meer economische activiteit zich eromheen ontwikkelt. Zij is dan ook van belang voor een goed vestigingsklimaat en onze concurrentiekracht.
- Hoogwaardige digitale infrastructuur is daarnaast een randvoorwaarde voor het adresseren van maatschappelijk uitdagingen zoals groene groei, onderzoek & innovatie, zorg en vergrijzing.
- Zonder vernieuwing van intercontinentale zeekabels, komt onze digitale knooppuntfunctie nog verder onder druk te staan. Temeer daar de helft van onze negen zeekabels in de komende jaren vanwege ouderdom worden uitgefaseerd, waaronder onze enige resterende directe trans-Atlantische verbinding.
- Voor onze digitale weerbaarheid en digitale open strategische autonomie is redundantie en routediversiteit noodzakelijk om een veilig en betrouwbaar systeem van internationale connectiviteit te creëren. Indien alle datatransport via dezelfde route via een enkele kabel verloopt is dit kwetsbaarder voor externe invloeden. Daarom is het streven dat er meerdere routes beschikbaar zijn, en dat er op een route ook meerdere kabels naast elkaar liggen.

Motie plan en financiële middelen zeekabels³

- Deze motie verzoekt de regering om een plan te maken om voldoende nieuwe trans-Atlantische zeekabels aan te landen in zowel Europees Nederland als Caribisch Nederland en hiervoor de nodige financiële middelen te inventariseren. Het op verzoek van EZ uitgevoerde onderzoek van Axiom en Terabit constateert dat in 2032 ten minste twee nieuwe zeekabels tussen

³ [Motie 26643-1266](#)

Nederland en de Verenigde Staten nodig zijn om aan de datavraag tussen beide landen te voldoen.

- EZ zet zich actief in voor nieuwe zeekabelaanlandingen door:
 - Een publiek-private samenwerking te faciliteren: de Zeekabel Coalitie.
 - Het verkorten van het vergunningsproces.
 - Een actieve rol op zich te nemen bij de totstandkoming van het nieuwe Programma Noordzee zodat er ruimte blijft voor het aanleggen en aanlanden van nieuwe telecomkabels.
- De benodigde financiële middelen zijn momenteel het meest concreet voor de Arctische route, een beoogde nieuwe zeekabel tussen Europa en Japan via het Arctisch gebied in Noord-Amerika. Een directe Nederlandse aftakking kost ongeveer €100 miljoen, waarvan €18 miljoen voor het zeebodemonderzoek en €82 miljoen voor de aanleg. Deze middelen zijn echter niet beschikbaar op dit moment.

Twee moties over een arctische zeekabelroute⁴ en om bij de realisatie van nieuwe intercontinentale zeekabels in Europees en Caribisch Nederland het kunnen sturen op beschikbaarheid en betaalbaarheid voorop te zetten⁵

- Beide moties verzoeken de regering om mogelijke financieringsinstrumenten voor zeekabels, in het bijzonder voor de arctische route, in kaart te brengen.
- In Nederland worden financiële investeringen in zeekabels bij voorkeur overgelaten aan de private sector. Er zijn echter goede redenen om aanvullend publieke financiering in te zetten omdat marktinvesteringen onvoldoende tot stand komen:
 - De volle en ondiepe Noordzee maakt Nederland een relatief complexe aanlandplek voor zeekabels.
 - Nederland heeft geen marktpartijen die actief zijn in de aanleg en exploitatie van zeekabels.
 - Daar komt bij dat de realisatie van nieuwe intercontinentale zeekabels steeds minder vaak gebeurt door traditionele consortia en steeds meer wordt gedreven door de grote Amerikaanse tech-bedrijven.
 - Bovendien hebben andere Europese landen de laatste jaren juist actief ingezet op het realiseren (waaronder soms zelfs het financieren) van nieuwe zeekabels.
 - In Caribisch Nederland komen vanwege de hoge investeringen en schaalgrootte van de markt, investeringen niet tot stand.
- Als Nederland niet bijdraagt aan het zeebodemonderzoek voor de Arctische route en het gehele project haalbaar blijkt, dan wordt deze aangelegd, maar waarschijnlijk zonder aftakking naar Nederland. Het is daarentegen ook mogelijk dat het zeebodemonderzoek uitwijst dat het gehele project niet haalbaar is, terwijl de kosten voor het onderzoek dan wel zijn gemaakt.
- Onze digitale knooppuntfunctie komt dan nog verder onder druk te staan.

Toezegging verbeteren digitale connectiviteit in Caribisch Nederland⁶

⁴ [Motie 26643-1192](#)

⁵ [Motie 26643-1267](#)

⁶ Toezegging: [TZ202501-007](#)

- De toezegging ziet op het informeren van de Tweede Kamer over het verbeteren van de digitale infrastructuur en connectiviteit op Caribisch Nederland, mogelijk middels zeekabels.
- Internet is relatief duur t.o.v. andere Caribische landen en Europees Nederland. Kosten voor datatransport via zeekabels zijn een substantieel onderdeel van de kosten voor internet op de eilanden.
- Uit het Pioneer rapport blijkt dat met name de situatie rond Bonaire urgent is:
 - De huidige kabels van Bonaire zijn oud en in handen van een buitenlandse dominante marktspeler.
 - Daarnaast moet al het verkeer langs Curaçao waardoor er op dat deel van de route geen routediversiteit is.
- Dit heeft negatieve effecten op de prijs, de betrouwbaarheid en weerbaarheid van het internet op Bonaire.
- Daarom gaan de Arubaanse en Nederlandse staatsbedrijven SETAR en SSCS een zeekabel tussen Aruba en Bonaire aanleggen. Het bestaande monopolie wordt doorbroken, waardoor er een betere marktwerking ontstaat en de prijzen voor datatransport naar verwachting fors kunnen dalen.
- Voor de lange termijn wordt er gekeken naar de digitale infrastructuur behoeften voor de overheidsdienstverlening van het Rijk.
- Daarnaast laat de Europese Commissie een haalbaarheidsonderzoek doen naar de mogelijkheden om het Caribisch gebied via onder andere een zuidelijke route te ontsluiten om zo meer routediversiteit te creëren.
- Een andere mogelijkheid om de prijs-kwaliteit verhouding van telecomdiensten te verbeteren, is om de marktordening voor telecom op de eilanden te herzien, en waar relevant en nodig aan te passen. Daarom heeft ACM daar op verzoek van uw voorganger onderzoek naar gedaan.
- Het rapport analyseert de huidige telecommarkt in Caribisch Nederland en schetst beleidsopties die op korte- en (middel)lange termijn, effecten sorteren om de toegankelijkheid en betaalbaarheid van telecomdiensten te verbeteren.
- De komende tijd gaat EZ met de diverse belanghebbenden in gesprek over de door de ACM geschetste opties en het streven is om het eerste kwartaal van 2026 een beleidslijn naar de Kamer te sturen.